

ОПШТИНА НОВА ВАРОШ

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА РОДНУ РАВНОПРАВНОСТ 2022- 2025.ГОДИНА

Програм „Подршка Владе Швајцарске развоју општина кроз унапређење доброг управљања и социјалне укључености– Swiss PRO“ - родна равноправност је једна од три кључне области Swiss PRO. У оквиру компоненте програм Swiss PRO је пружио свеобухватну техничку подршку која је усмерена на **јачање локалних механизма и политика родне равноправности** и обухвата 31 јединицу локалне самоуправе (ЈЛС) међу којима је и општина Нова Варош.

Центар за социјалну политику (ЦСП) из Београда пружао је техничку подршку кроз обуке, експертски и менторски рад са свим обухваћеним ЈЛС.

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

САДРЖАЈ

1.	УВОД.....	3
2.	СТРАТЕШКИ И ЗАКОНСКИ ОКВИР	7
3.	АНАЛИЗА СТАЊА РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ.....	9
	3.1 Општи демографски подаци.....	9
	3.2 Учешће жена у јавном и политичком животу	10
	3.3 Родна равноправност на тржишту рада и предузетништво	11
	3.4 Родна равноправност у систему васпитања и образовања	12
	3.5. Родна равноправност у систему здравства	14
	3.6. Родна равноправност у систему социјалне заштите	14
	3.7 Насиље над женама	15
4.	ВИШЕСТРУКА ДИСКРИМИНАЦИЈА И РАЊИВЕ ГРУПЕ.....	16
5.	УВОЂЕЊЕ РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ У ЈАВНЕ ПОЛИТИКЕ И ПРОГРАМЕ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИХ МЕХАНИЗМА РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ У ЈЛС	16
6.	ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ	17
7.	АРАНЖМАНИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЛАП.....	19
8.	ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА РОДНУ РАВНОПРАВНОСТ ОПШТИНЕ НОВА ВАРОШ	20

1. УВОД

На почетку цитирајући бившу комесарку УН за људска права Мери Робинсон (Мару Робинсон) представићемо мисију програма родне равноправности у општини Нова Варош:

„ДРУШТВО У КОМЕ СЕ НЕ ЧУЈЕ ГЛАС ЖЕНА, НИЈЕ МАЊЕ ЖЕНСКО – ТАКВО ДРУШТВО ЈЕ МАЊЕ ЉУДСКО!“

Савет за РР Општине Нова Варош је формиран са циљем да унапреди положај нововарошанки у свим сегментима друштва у којима су маргинализоване. 2012.године на предлог Координационог тела за РР, Скупштина је у оквиру буџета за 2013.годину, издвојила 100.000,00 рсд за реализацију Плана рада Савета за РР. У току 2013.године, седмочлани Савет је израдио предлог ЛАП за побољшање положаја жена у Новој Вароши. Те године је Скупштина усвојила ЛАП,а потом и донела Одлуку о усвајању Европске повеље о РР на локалу. Исте године је и формиран први Савет за РР 2015.године и потписан је споразум о сарадњи на пољу родне равноправности између општина Прибој, Пријепоље, Нова Варош и града Ужица.

Од 2013.године до данас, реализовано је 6 пројекта:

- 1. Пројекат “Превенција и сузбијање насиља над женама и жртвама насиља”** реализован је у другој половини 2013.године, а финансијски је подржан од стране ЕУ ПРОГРЕС И Владе Швајцарске конфедерације, уз учешће Општине.
- 2. Пројекат “Превенција рака дојке и грлића материце – Потребна си свету!”** реализован је 2013.године уз финансијку подршку ЕУ Прогреса, УНОПСа И Владе Швајцарске конфедерације. Пројектом је била предвиђена јавна трибина и кампања, али су чланице Савета за РР успеле да обезбеде бесплатне превентивне прегледе за социјално угрожене жене из категорије незапослених самохраних мајки и жена без социјалног осигурања.
- 3. Пројекат “Кључни кораци ка родној равноправности”** спроведен је у другој половини 2019.године, уз финансију подршку UNWOMEN. Кључни резултати су се огледали у формирању и опремању канцеларије за Савет за РР, радионице на тему родне равноправности и студијску посету.
- 4. Пројекат техничке подршке СКГО „ Извештавање и учинци програма и ПА, и родноодговорно буџетирање”** спроведен током 2019-2020.године. Према препорукама, општина Нова Варош је започела процес родно одговорног буџетирања 2015.године.

5. **Техничка подршка SWISSPro програма за промоцију родне равноправности у локалној заједници у оквиру програма** – израда ЛАПа. Техничку подршку реализује Центар за социјалну политику.

6. **Пројекат “ ЖЕНЕ-једнаке у бизнису”** усмерен је на институционално и оперативно јачање Савета (по новом Статуту општине, назван Комисија) за родну равноправност у промоцији и заговарању родне равноправности у локалној заједници, као и на унапређење механизма за активно бављење политикама РР и родним питањима у општини Нова Варош. Како би се жене умрежиле, потребно је да се у рад тела уврсте, умреже и повежу жене: носиоци јавних функција, жене привреднице и предузетнице, као и жене власнице пољопривредних газдинстава. Жене из привреде чине веома јаку карику јер су оне већ победиле родне стереотипе и предрасуде, оснажиле су се и осамосталиле кроз своју приватну делатност. Њихов утицај на локалу је значајан јер оне запошљавају друга лица, локална еконимија зависи од њих. Програмским активностима планирано је да се директно утиче на унапређење положаја жена у локалној заједници, путем умрежавања у формално-правну женску мрежу и подршке у економском оснаживању жена, нарочито жена са села. Промоција и заговарање родне равноправности постићиће се формирањем (удружења) женске мреже функционерки, предузетница и пољопривредница чији ће задатак бити дугорочни рад на унапређењу знања и компетенција жена у заговарању и заступању интереса РР. Њихово повезивање и међусобна подршка имају за циља да уведу пољопривреднице у предузетничке токове како би се повећала економски независност жена са села. Успостављањем мреже пословних жена и подизањем капацитета чланица допринеће се повећању активног и ефикасног учешћа жена у процесима одлучивања. Удружење ће као инструмент заговарања али и пружања директне подршке чланицама и широј заједници допринети ефикаснијем коришћењу мера подршке економском оснаживању жена. Општи циљ пројекта “ ЖЕНЕ-једнаке у бизнису” огледа се у доприносу економском оснаживању жена из руралних подручја општине Нова Варош, путем умрежавања, оспособљавања за савремене облике друштвене и пословне ангажованости

Родна равноправност представља фундаментално право за све и од суштинског је значаја за сваку демократску средину. Да би ово право било остварено, оно мора бити не само препознато с правне стране, већ и успешно примењено на све аспекте политичког, економског и културног живота. Упркос бројним примерима званичног признања и помака на том пољу, родна равноправност још није присутна у свакодневном животу. У пракси, жене и мушкарци немају иста права и могућности. Друштвене, политичке, економске и културне неједнакости су и даље присутне. Ове неравноправности резултат су друштвено условљених родних улога, насталих на основу

бројних стереотипа који су присутни у породици, образовању, култури, медијима, сфери рада и организације друштва.

Од 2013.године успостављена су радна тела и усвојен стратешки оквир за РР који се потврђује сваке буџетске године кроз реализовање ЛАП за РР. Општина Нова Варош је једна од ретких која је још од 2015.године успоставила програм мера економског развоја за омладинско и женско предузетништво. У последње 3 године, из локалног буџета је подржано 5 жена за започињање сопственог бизниса са укупно 2,5 милиона динара. Од 2016.године, Општина подржава програме рекреативног спорта за жене Нове Вароши, кроз активности Спортског Савеза. Општина издваја значајна средства за подстицај рађања и очување репродуктивног здравља жена. Око 27 милиона динара издваја се годишње за подстицање рађања, док се око 5 милиона издваја за примарну здравствену заштиту, од чега на гинеколошку опрему се издвојило у току 2019.године више од 50%. У оквиру аграрног буџета, започело се са стимулативним мерама за јачање жена носилаца РПГ. Родно одговорни параметри су уведени у ову ПА, као и подстицај од 10% више у односу на остала РПГ (регистрована пољопривредна газдинства).

Комисија за родну равноправност Општине Нова Варош ће се својим радом залагати за равноправну заступљеност, моћ и учешће оба пола у свим сферама јавног и приватног живота, за једнакост али и право на различитост. Неоспорно је да постоје биолошке разлике између мушкараца и жена, да су оне трајне и универзалне, али и да је све остало друштвени конструкт улога жена и мушкараца. Наиме друштвена очекивања од мушкараца и жена зависе од културних, политичких, економских, друштвених, религијских и других фактора. Ставови и понашања према роду се уче, а и могу се мењати у зависности од околности. Зато право жена у нашој локалној заједници а и шире наравно представља основно људско право и дискриминација је политички неприхватљива, економски неисплатива и законски санкционисана. Чињеница је да је родна равноправност у интересу и жена и мушкараца, као и друштва у целини због тога ће Савет за родну равноправност Скупштине општине Нова Варош радити на успостављању родне равнотеже у сфери јавног и приватног живота.

Родна равноправност претпоставља да постоје једнаке могућности за мушкарце и жене да допринесу културном, политичком, економском, социјалном и националном напретку, као и да имају идентичне могућности да уживају све користи и бенефиције од напретка једне заједнице.

Економски оснаживање жена је кључно за напредак друштва. Потенцијал који жене имају је велики и недовољно искоришћен. Од великог значаја се огледа утицај жена у привреди и јавном животу. Занемаривање родне равноправности у пословању негативно се одражава на економију.

Општина Нова Варош је једна од ретких у којима су од 15 директорских места, жене руководеће на 9 позиција.

Локална власт као ниво управљања који је најближи грађанима и чија се политика осећа у свакодневном животу, има одговорност да буде упозната са принципима родне равноправности, да активно спроводи политику која ће унапређивати положај жена и унапредити механизме за спровођење родне равноправности.

Локални акциони план за родну равноправност је основни стратешки документ општине Нова Варош који се доноси са циљем унапређивања родне равноправности и политика једнаких могућности.

„Примена политике једнаких могућности и родне равноправности подразумева употребу недискриминативног, родно осетљивог језика. У недостатку стандардизоване терминологије родне равноправности у Националној стратегији за родну равноправност уједињено је значење појединих израза и наведено је значење најчешће коришћених појмова:

„а) „род“ означава друштвено успостављене улоге, положаје и статусе жена и мушкараца у јавном и приватном животу, а из којих услед друштвених, културних и историјских разлика проистиче дискриминација заснована на биолошкој припадности одређеном полу;

б) „пол“ се односи на биолошке карактеристике лица;

в) „родна равноправност“ подразумева равноправно учешће свих лица без обзира на родну припадност у свим областима друштвеног и приватног живота, као и њихов равноправан положај, једнаке могућности за остваривање својих права и једнаку корист од остварених резултата у складу са Уставом Републике Србије, општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима и законима;

г) „родна равноправност у јавним политикама“ подразумева да родна равноправност постаје део планирања, израде и примене јавних политика, закона, програма и мера; потребе, приоритети и специфични положај жена и мушкараца, укључујући рањиве групе, систематски се укључују у јавне политике и активно се разматрају њихови ефекти на положај жена и мушкараца, укључујући рањиве групе, у свим фазама (планирања, израде, примене, надзирања и вредновања) и на свим нивоима, уз равноправно учешће жена и мушкараца у овим процесима;

д) „родна перспектива“ представља уважавање родних различитости у односној области јавне политике) „родно осетљив језик“ јесте језик родне равноправности;

е) „родно одговорно буџетирање“ представља увођење начела родне равноправности у буџетски процес; подразумева родну анализу буџета и укључивање родне перспективе у све буџетске процесе и реструктурирање прихода и расхода са циљем унапређења родне равноправности;

ж) „рањива група“ подразумева део становништва који има неке посебне карактеристике или се налази у ситуацији због које је изложен вишем ризику од дискриминације и дискриминаторског поступања од осталих.“

ЛАП за родну равноправност се доноси полазећи у највећем делу од Националне стратегије за родну равноправност (која као један од механизма за унапређење родне равноправности препознаје локални акциони план за родну равноправност) и Европске повеље о родној равноправности на локалном нивоу, која потписнице повеље обавезује да припреме Акциони план за родну равноправност „у коме ће се одређивати приоритети, активности и средства за његово спровођење“. Локални акциони план треба да буде усклађен са другим (вишим) планским актима општине.

Нова Варош је усвојила Европску повељу за родну равноправност на локалном нивоу 2013. године.

ЛАП за родну равноправност је израђен током 2021.године и његовим усвајањем општина Нова Варош потврђује решеност да настави да обезбеђује поштовање начела Европске повеље о родној равноправности на локалном нивоу.

2. СТРАТЕШКИ И ЗАКОНСКИ ОКВИР

Национални стратешки и законски оквир ЛАП за родну равноправност треба да буде усклађен са међународним и националним стратешким правним и политичким оквиром дефинисаним у **Националној стратегији за родну равноправност и Уставу Републике Србије**, као основним или кључним документима за стратешки оквир ЛАП:

Устав Републике Србије јамчи људска права утврђена потврђеним међународним уговорима, опште прихваћеним правилима међународног права и законима (члан 18. Устава РС, став 1). Устав гарантује равноправност жена и мушкараца и развој политика једнаких могућности (члан 15. Устава РС) и забрањује дискриминацију по било ком основу, укључујући и ону по основу пола (члан 21. Устава РС став 3).

Народна скупштина Републике Србије усвојила је 20.маја 2021.године Закон о родној равноправности којим се уређују мере и политике за оставривање и унапређивање родне равноправности. Мере подразумевају стварање једнаких могућности за учешће и равноправан третман жена и мушкараца у области рада, запошљавања и samozапосљавања, социјалне и здравствене заштите, образовања, васпитања, науке и технолошког развоја, информационо – комуникационих технологија и информационог друштва, одбране и безбедности, саобраћаја, енергетике, заштите животне средине, културе, јавног информисања, спорта, у органима управљања и надзора и њиховим телима, политичког деловања и јавних послова, сексуалног и репродуктивног здравља и права, приступа роби и услугама.

Законом се уређују мере за сузбијање и спречавање свих облика родно заснованог насиља, насиља према женама и насиља у породици.

Такође, Закон предвиђа и обавезе органа јавне власти, послодаваца и других социјалних партнера да интегришу родну перспективу у области у којој делују.

Узимајући у обзир да је Влада Републике Србије поставила унапређење родне равноправности као једну од приоритетних области јавних политика, те да је стварање друштва једнаких могућности и веће укључивање жена у политички, економски и

друштвени живот земље један од циљева, све наведено није могло остварити без укључивање свих актера – од републичког, преко покрајинског до локалног нивоа.

Улога јединица локалних самоуправа у имплементацији јавних политика и остварењу родне равноправности је од кључног значаја.

С тим у вези, члан 63. Закона о родној равноправности предвиђа формирање тела за родну равноправност у јединицама локалних самоуправа, и то :

- **Комисија** за родну равноправност у скупштини јединице локалне самоуправе, као стално радно тело скупштине, које чине одборници, а све акте који се упућују скупштини разматра из родне перспективе;
- **Савет** за родну равноправност се образује у органима управе јединице локалне самоуправе, а чине га именована или постављена лица, представници установа, органа и организација у областима значајним за родну равноправност и спречавање и сузбијање родно заснованог насиља, прати стање у области родне равноправности, иницира и предлаже мере за унапређење родне равноправности. У раду савета обавезно учествују и лица задужена за родну равноправност у органима управе јединице локалне самоуправе, која тим саветима пружају стручну и административнотехничку потпору у раду.

Закон о равноправности полова¹ који уређује стварање једнаких могућности остваривања права и обавеза, предузимање посебних мера за спречавање и отклањање родне дискриминације и поступак правне заштите лица изложених дискриминацији.

Под равноправношћу полова овај закон подразумева „равноправно учешће жена и мушкараца у свим областима јавног и приватног сектора, у складу са општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима, Уставом Републике Србије и законима, и сви су дужни да је поштују” (члан 2. став 1). Државни органи, органи аутономне покрајине, органи јединица локалне самоуправе, организације којима је поверено вршење јавних овлашћења, као и правна лица која оснива или финансира у целини, односно у претежном делу Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, дужни су да „прате остваривање равноправности засноване на полу у свим областима друштвеног живота, примену међународних стандарда и Уставом зајемчених права у овој области,“ (члан 2. став 4).

Овај закон обавезује органе јавне власти да воде активну политику једнаких могућности у свим областима друштвеног живота (члан 3). Политика једнаких могућности подразумева постизање равноправности полова у свим фазама планирања, доношења и спровођења одлука које су од утицаја на положај жена и мушкараца.

Као једна од обавеза органа јединица локалне самоуправе у чл.39 овог закона прописано је да ”У процесу усвајања развојних планова и других аката, надлежни органи јединица локалне самоуправе разматрају мере и активности које су у функцији равноправности полова и остваривању једнаких могућности”.

Закон о забрани дискриминације² уређује општу забрану дискриминације, облике и случајеве дискриминације и механизме заштите. Међу основама дискриминације

¹ „Службени гласник РС”, број 104/09.

² „Службени гласник РС”, број 22/09.

наводи се, између осталих, пол, родни идентитет, сексуалну оријентацију, брачни и породични статус (члан 2, став 1).

Закон дефинише дискриминацију на основу пола као поступање „противно начелу равноправности полова, односно начелу поштовања једнаких права и слобода жена и мушкараца у политичком, економском, културном и другом аспекту јавног, професионалног, приватног и породичног живота” (члан 20. став 1).

Европска повеља о радној равноправности на локалном нивоу такође чини део стратешког оквира који ЈЛС обавезује пре свега на поштовање начела ове повеље.

Локални акциони план за родну равноправност по правилу је у директној или индиректној вези за другим локалним плановима усвојеним у Новој Вароши.

3. АНАЛИЗА СТАЊА РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ

Опис стања родне равноправности у Новој Вароши је приказан кроз области које се анализирају и у Националној стратегији за родну равноправност и које су назначене као битне у Европској повељи о радној равноправности на локалном нивоу, као смернице на које области је потребно обратити пажњу:

- Учешће жена у јавном и политичком животу
- Родна равноправност на тржишту рада и предузетништво
- Родна равноправност у систему васпитања и образовања
- Родна равноправност у систему здравства
- Родна равноправност у систему социјалне заштите
- Насиље над женама

3.1 Општи демографски подаци

Укупан број становника у Нова Вароши је 14.319, од тога 7.122 су жене. Од укупног броја становника око половина живи у сеоским срединама, док друга половина живи у граду. Општина се састоји од 32 насељена места, организована у 13 месних заједница. Просечна густина насељености према подацима из ДевИнфо базе за 2019. године је 25 становника/km². Према истом извору података просечна старост жена у општини у 2019. години била је 49 година док је просечна старост мушкараца 46,8 година.

Структура становништва према старосним групама је следећа:

- 0-17 година има 14% становника
- 18-64 има 59 % становника
- 66 + има 27 % становника

3.2 Учешће жена у јавном и политичком животу

На местима председника и заменика председника Општине Нова Варош су мушкарци. У Општинском већу од осам чланова једна је жена што представља удео од 12,50%.

Када говоримо у заступљености жена у локалном парламенту: председник и заменик председника скупштине су мушкарци, жена на позицији секретара, док је у парламенту је присутно 22,86% жена од укупног броја одборника. Укупно 30 жена чланице су скупштинских комисија у односу 31 мушкарца, а жене чине већину у Савету за младе (од осморо чланова 4 су жене). Учешће у саветима месних заједница је следеће:

Табела 1.

Месне заједнице	Председник савета		Чланови савета	
	М	Ж	М	Ж
Укупно	13	0	67	0

Табела 2. Учешће жена у управљању јавним предузећима/институцијама приказано је кроз следећу табелу:

Р. бр.	Назив предузећа	Директор/ка	Управни одбор		Надзорни одбор		Школски одбор
		М/Ж	М	Ж	М	Ж	
1.	ЈП „3. септембар“	Ж			3	0	
2.	„Енергија“ д.о.о.	М			4	1	
3.	„Бањица“	М			1	3	
4.	ТО „Златар“	М			5	0	
5.	Дом културе „Јован Томић“	Ж			2	3	
6.	Библиотека „Јован Томић“	Ж			2	3	
7.	Центар за социјални рад	Ж	1	4	2	1	
8.	ПУ „Паша и Наташа“	Ж	2	7			
9.	„Спортски објекти“	М	3	0	3	0	
10.	ОШ „Живко Љујић“	М					7Ж/2М
11.	ОШ „Гојко Друловић“, Радоиња	Ж					4Ж/5М
12.	ОШ „Кнезова Рашковића“, Божетићи	Ж					2Ж/7М
13.	ОШ „Момир Пуцаревић“, Акмачићи	М					4Ж/5М
14.	ОШ „Вук Стефановић Караџић“, Јасеново	Ж					5Ж/4М

15.	ОШ „Добрисав-Добрица Рајић“, Бистрица	Ж					5Ж/4М
	Укупно:						
	58Ж / 61М	9Ж/6М	6М	11Ж	22М	11Ж	27Ж/27М

3.3 Родна равноправност на тржишту рада и предузетништво

Према подацима Националне службе за запошљавање (филијала Пријепоље) укупан број незапослених лица у Новој Вароши у 2020. години је био 1.469 лица, од тога 53% су жене. Уочава се смањење незапослености за 6,25% у односу на крај 2019.

По подацима ДевИнфо базе стопа незапослености у 2018. је износила 41,43%, а регистровано је 128 незапослених на 1000 становника.

Табела 3. Незапослена лица по полу

Незапослена лица		Предходно радно искуство				Особе са инвалидитетом	
		Без радног искуства		Били у радном односу			
Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене
1469	785	418	247	1051	538	28	12

43% уочава се благо изнад половично учешће незапослених жена у укупном броју незапослених лица и у односу на радно искуство. Код незапослених особа са инвалидитетом, жене чине 43%.

Табела 4. Незапослена активна лица по полу и дужини тражења посла

Незапослена лица		Просечна дужина тражења посла (у месецима)		Предходно радно искуство				Особе са инвалидитетом	
				Без радног искуства		Били у радном односу			
Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене
1469	785	51,7	57,2	418	247	1051	538	28	12

Посматрајући стање незапослености, од укупног броја регистрованих незапослених лица жене чине 52% (подаци НСЗ, октобар 2020.). Годишњи буџет за реализацију мера ЛАП за запошљавање креће се око 15 милиона, при чему је учешће општине 10 милиона РСД. Жене су махом кориснице програма мера код samozapoшљавања и учествовања у јавним радовима. Број жена које учествују у јавним радовима које спроводи локална самоуправа је чак 95%.

Током 2020. године је било 10 пријављених потреба за запошљавање 15 лица, а у 2019. 63 лица. Разлог за смањеном потражњом у 2020. години је пандемија Цовид 19.

Жене су најбројније у категорији радноактивног становништва – од 7.122 грађанки 60% је старости од 15-64. Међутим, посматрајући регистрована запослена лица, од 3.681 лица жене чине око 40%. С обзиром да је скоро 2/3 запослено у јавном сектору, жене су заступљене и више од 50% у вртићима, здравству, школама, Управи, јавним предузећима на територији општине. У том погледу, јавни сектор на локалу је постигао жељену квоту учешћа жена у одлучивању и руковођењу (40%). Општина Нова Варош је једна од ретких у којима су од 15 директорских места, жене руководеће на 9 позиција. Од укупно 98 ангажованих лица у раду СО, Општинског већа и Општинске управе, жене чине скоро половину (43). Овакво активно учешће жена, требало би да донесе многобројне бенефите по родноодговорну локални заједницу.

И поред залагања општинског руководства, реалност у свакодневном животу је ипак мало другачија. Учешће жена у привредним делатностима као власника привредних субјеката је на веома ниском нивоу. Тако, од укупно 626 регистрованих привредних субјеката у општини Нова Варош, 154 је у власништву жена што је 25%. Оне се углавном предузетнице и баве се пословима који се традиционално везују за услужни сектор: фризерски салони, кројачки салони, трговинске радње, књиговодствене агенције. У случају, жена власница пољопривредних газдинстава ситуација је чак и лошија. Од укупно 3.627 регистрованих пољопривредних газдинстава у 2019.години удео газдинстава чији су носиоци жене био је свега 19%.(Девинфо база, РЗС, јул 2020.). У том погледу забрињавајући је и учинак жена које користе актуелне подстицаје из локалног аграрног буџета. У 2020.години, од поднетих 136 захтева, жене као носиоци РПГ су се јавиле за 22 захтева (16% од укупно пријављених РПГ) и искористиле 14,3% општинског аграрног буџета за набавку опреме и сточног фонда у укупном износу инвестиције од 1,9 милиона динара. Ниво инвестиције који су обезбедили мушкарци као носиоци РПГ се креће око 14 милиона, што је потврда већој економској моћи тих газдинстава.

3.4 Родна равноправност у систему васпитања и образовања

Обухват деце предшколским образовањем и васпитањем у Новој Вароши се постепено повећава. Посебно је евидентно у 2019. години која бележи нагли скок обухвата и преко 100% за ППП, ипак се може приметити позитиван тренд.

И поред повећања, обухват деце ПОВ је релативно низак. Поређење петогодишњег просека показује да је обухват прилично низак како у поређењу са просеком Србије и Златиборском области којој Нова Варош припада, тако и са циљаним вредностима од бар 30% за јаслени узраст и преко 90% за децу вртичког узраста.

У понуди ПВО доминира класичан целодневни програм, не постоји понуда флексибилних и/или алтернативних програма сем у случају полудневног ППП програма, што је слично општој слици предшколског образовања и васпитања у Србији.

У Новој Вароши постоји 6 матичних основних школа са 12 подручних одељења. Само једна матична школа се налази у градском насељу док су преосталих 5 школа и сва подручна одељења у ванградском подручју.

Просечан број ученика основним школама јер врло низак, посебно у подручним одељењима где ђака старијих разреда скоро да и нема. Просек у подручним школама је и на нивоу читаве Србије врло низак што је очекивано имајући у виду да се подручна одељења типично налазе у ванградским насељима, али је тај просек у Новој Вароши изузетно низак (0,8), чак и у поређењу са Златиборском области (6,5) и показује да школе просечно имају по 5 ђака.

Стопа одустајања од школовања у основном образовању је релативно ниска и на нижем нивоу од просека у Србији. Иако подаци флукутирају и примећује се нагли скок у 2017. години, ипак се може рећи да је у просеку стопа одустајања на значајно нижем нивоу од просека Србије као и од просека у Златиборској области.

Стопа завршавања основне школе за петогодишњи период износи у просеку скоро 97% што је нешто више од просека Републике. Подаци на годишњем нивоу изразито флукутирају па је стога анализиран петогодишњи просек који је за Златиборску област изненађујуће изузетно висок па је у том поређењу Нова Варош нешто лошија, али је генерално стопа завршавања основне школе задовољавајућа у односу на просек Републике али незадовољавајућа имајући у обзир обавезност основног образовања.

У Новој Вароши налази се једна средња школа која је настала спајањем Техничке школе и Гимназија "Пиво Караматијевић" услед одлуке Владе Србије да направи рационализацију средњих школа због недовољног броја ученика. У 2019. око 400 деце похађало је ову средњу школу.

Удео неписмених жена у укупном броју неписмених 10+ је веома висок, 89,1% (ДевИнфо). У погледу писмености и образованости увиђа се такође веома дискриминишући однос између полова. Посматрајући степен образованости, приметно је да има више неквалификованих жена него мушкараца - за чак 20%. Завршену средњу школу има више мушкараца него жена, за чак 11%. Блаже разлике су уочљиве у високом и вишем образовању. Учешће неписмених жена, у становништву старијем од 10 година је изразитио и забрињавајуће веће – 8 пута више је неписмених жена од мушкараца, и то у категорији 65+. Ниво образованости управо указује на историјско запостављање жена из руралних подручја и онемогућавање им права на образовање. Таква тековина је имала веома велики утицај и на положај жена у друштву у другој половини 20. века. (извор ових података је РЗС, Попис становништва, домаћинства и станова, ДЕВинфо, јул 2020.).

Област дигиталног заостајања и неписмености је посебно изражена. Током 2019. године, у оквиру пројекта ЛИП2 Владине канцеларије за борбу против сиромаштва у којој је Општина Нова Варош учествовала, анкетирано је 2.000 пољопривредника. Чак 75% анкетираних жена из руралних економија изјаснило се да не поседује ни најелементарнија знања и информације о ИТ. У ери дигитализације друштвених односа и потреба, осврћући се и на актуелну пандемију, оваква ситуација је хендикеп. У оваквој ситуацији, жене са села су ускраћене за многа корисна знања, информације и

могућности које им могу олакшати живот али и унапредити услове, односно економски, социјални и културолошки статус у друштву и породици.

3.5. Родна равноправност у систему здравства

Општина Нова Варош је за здравство издвојила 5,3 милиона РСД 2019. године. Удео ових расхода у општинском буџету је износио 0,7%, што је мање од просека издвајања за ове намене у јединицама локалне самоуправе у Србији (1,0%). Током времена овај удео се повећавао.

Капацитети здравствене заштите исказани преко броја лекара у примарној здравственој заштити на 1000 становника у општини Нова Варош су изнад просека Србије, највише у области здравствене заштите деце (3,2% у Новој Вароши у односу на 1,5% просека у републици). И у здравственој заштити жена је нешто боља ситуација него на нивоу републике.

Табела 5. Број лекара у примарној здравственој заштити на 1.000 становника, 2018. (%)

	Нова Варош	Република Србија
Здравствена заштита деце	3,2	1,5
Здравствена заштита жена	0,3	0,2
Здравствена заштита одраслог становништва	1,2	0,7
Стоматолошка заштита деце и омладине	0,9	0,7

Извор: Devinfo

Процент имунизације деце је висок и виши је од просека Србије, посебно када је у питању вакцина против малих богиња (95% у Новој Вароши у односу на просек у Србији од 88%).

Према подацима Дома здрава Нова Варош укупан број превентивних прегледа жена у 2019. и 2020. години је 1.119, укупно за обе године.

3.6. Родна равноправност у систему социјалне заштите

Укупни расходи за локалне услуге социјалне заштите 2018. године су износили преко 3 милиона РСД, 206 РСД по становнику. Удео расхода за ове намене износио је приближно 0,5% општинског буџета. Обим интервенције (Бокс 4) је био значајно испод Републичког непондерисаног просека (455 РСД по становнику и 1,1%, респективно). Када се вредности индикатора поређају од најниже ка највишој, ранг општине Нова Варош према расходима по становнику је 25, а према уделу расхода у општинском

буџету је 24. Средства су обезбеђена искључиво кроз наменски трансфер, што Нову Варош сврстава у групу од 19 ЈЛС које су у 2018. години на овај начин обезбеђивале средства за услуге социјалне заштите.

У Новој Вароши су се током 2018. године, обезбеђивале услуге помоћ у кући за старе и саветовалиште.

Доступност и ефикасност најраспрострањеније локалне услуге, помоћ у кући за старе, су изнад просека. Помоћ у кући у је 2018. године обезбеђивана просечно месечно за 54 корисника који су сви старији од 65 година. Нешто више од 80% у укупном броју корисника чине жене, а 43% корисника услуге су из урбаних средина. Услуга се обезбеђивала током целе године, свих 12 месеци, 6 сати недељно по кориснику у просеку. Укупни расходи за услугу помоћ у кући су износили 2,5 милиона РСД. Пружалац услуге је центар за социјални рад, који у 2018. години није био лиценциран за ову делатност, али са поступком у току. Судаћи по доступним информацијама са званичног сајту Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, овај процес још увек није окончан. Од 2018.године услуга Помоћ у кући се не реализује. До октобра 2019.године реализована је Саветодавно едукативна услуга коју је користило 52 лица (18 деце и 34 одрасла). Бројнији су мушкарци(32) док је жена било 20.

Кроз другу услугу, саветовалиште, је током 2018. године пружана подршка за 13 корисника просечно месечно са преовлађујућом групом корисника мушког пола (62%) и најбројнијом корисничком групом узраста 26-64 године. Пружалац услуге је центар за социјални рад. Расходи за ову услугу су износили 557 хиљада РСД.

Укупни расходи за материјалну подршку у надлежности ЈЛС у општини Нова Варош у 2018. години износили су приближно 7,4 милиона РСД, 509 РСД по становнику. Од укупног буџета издвојено је 1,1% за ове намене, што је ниско у односу на друге ЈЛС у Србији. Готово три четвртине материјалне подршке у општини Нова Варош додељивана је уз проверу материјалног стања 2018. године. Ова давања су посебно важна за смањење сиромаштва на локалном нивоу и по висини ових давања, Нова Варош се издваја у односу на друге средине у Србији.

3.7 Насиље над женама

Према подацима Центра за социјални рад, Нова Варош, број пријављених случајева насиља у 2019. години је укупно 78 пријава од тога шесторо деце (2 девојчице и 4 дечака). Од укупног броја пријављених случајева, 72 лица су пунолетна од тога (млади 1, одрасли 64 и стари 7); а од укупно пунолетних насиље је пријављено над 68 жена.

У 2020. години по подацима ЦСР укупно има 51 пријава за насиље (6 деце од тога - 2 девојчице и 4 дечака), и 45 пунолетних). Од укупног броја пунолетних 9 је младих, одрасли 27 и стари 9. Од 45 пунолетних насиље је пријављено над 33 жене.

Насиље над женама је евидентирано као један од кључних изазова, и ЦСР је евидентирао тренд пораста, посебно у време пандемије Цовид 19.

Током 2019. у оквиру глобалне кампање „16 дана активизма против насиља над женама“ и општина Нова Варош је дала свој допринос. Током нововарошке кампање упућене су поруке да жене нису саме и да мушкарци треба више да их поштују, а да насиље није и не сме бити решење било каквог проблема.

Ова глобална кампања била је део пројекта „Кључни кораци ка родној равноправности“ који је спроводила канцеларија UN Women у сарадњи са Координационим телом за родну равноправност Републике Србије. Финансијски је у Србији била подржана од стране Европске уније с циљем подизања свести о родно заснованом насиљу као проблему људских права на локалним, националним, као и регионалним и интернационалним нивоима али и исказивања солидарности са женама широм света које трпе насиље.

4. ВИШЕСТРУКА ДИСКРИМИНАЦИЈА И РАЊИВЕ ГРУПЕ

Дискриминација је најизраженија према ОСИ лицима, ромској популацији као и корисницима ЦСР. Посебно су рањиве групе самохраних родитеља, лица на смештају, лица под старатељством, корисника материјалне помоћи, корисника правне заштите, жртва насиља.

5. УВОЂЕЊЕ РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ У ЈАВНЕ ПОЛИТИКЕ И ПРОГРАМЕ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИХ МЕХАНИЗМА РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ У ЈЛС

Нова Варош има канцеларију за родну равноправност, која се углавном бави развојем пројеката за рањиве групе жена: жене на селу и жене у ситуацијама насиља. Неколико успешних пројеката је реализовано протекле 3-4 године.

Нова Варош је током марта 2021. реконституисала Комисију за родну равноправност. Европска повеља о родној равноправности на локалном нивоу је усвојена пре неколико година.

Родно одговорно буџетирање је укључено у буџетски процес, али и даље је потребно унапређење у овој области. Женска одборничка мрежа је фази формирања.

Као додатна подршка Комисији за родну равноправност може се сматрати и институт омбудсмана, заштитника грађана. Било би неопходно планирати заједничке активности.

6. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ

Општи циљ 1. Системско увођење родне перспективе у доношење, спровођење и праћење јавних политика

Посебни циљ 1.1. Даље оснаживање функционалних институционалних механизма за родну равноправност на нивоу локалне самоуправе

Мера 1.1.1. Унапређење рада тела за родну равноправност на локалном нивоу

Активност 1.1.1.1. Подршка сталном скупштинском телу за родну равноправност - Комисији за родну равноправност

Активност 1.1.1.2. Успостављање тела за родно одговорно буџетирање

Активност 1.1.1.3. Унапређење рада женске одборничке мреже

Активност 1.1.1.4. Примена одговарајућих алата и процедура и програма обуке за увођење родне перспективе у локалне јавне политике, програме и доношење буџета ЈЛС

Посебни циљ 1.2. Уведени родно осетљив језика и родно осетљива статистика и евиденција у документа ЈЛС

Мера 1.2.1. Увођење механизма за прикупљање, праћење и анализу родно осетљивих података на локалном нивоу и увођење родно осетљивог језика

Активност 1.2.1.1. Успостављање методологије прикупљања, праћења и анализе родно осетљивих података и примене родно осетљивог језика

Активност 1.2.1.2. Оснаживање кључних локалних актера за примену родно осетљивог језика и родно осетљиво прикупљање података

Општи циљ 2. Повећана равноправност жена и мушкараца применом политика и мера једнаких могућности

Посебни циљ 2.1. Жене и мушкарци равноправно одлучују у јавном и политичком животу (2021-2023)

Мера 2.1.1. Јачање женске одборничке мреже и њеног утицаја на питања значајна за родну равноправност и равноправну заступљеност жена и мушкараца у представничким телима, извршним органима и на руководећим местима

Активност 2.1.1.1. Припрема и усвајање интерних процедура обавезних консултација женске одборничке мреже о питањима значајним за родну равноправност

Активност 2.1.1.2. Спровођење едукација за унапређење родне равноправности и увођење стандарда једнаких могућности мушкараца и жена у јавном и политичком животу и релевантним телима.

Посебни циљ 2.2. Побољшан економски положај жена на тржишту рада/у предузетништву

Мера 2.2.1. Планирање мера подршке и подстицаја запошљавања жена предузетница и посебно жена из угрожених група и из руралних средина

Активност 2.2.1.1. Реализовати програме и мере подршке запошљавања жена и посебно оснаживање жена из угрожених група да покрену посао

Активност 2.2.1.2. Обезбедити подршку развоју стручних компетенција жена на руралном подручју у агробизнису укључујући и дигитално описмењавање.

Општи циљ 3. Унапређен положај жена из посебно рањивих група кроз већу доступност услуга здравствене и социјалне заштите и заштите од свих видова насиља

Посебни циљ 3.1. Развијање и доступност програма и услуга социјалне заштите из надлежности ЈЛС

Мера 3.1.1. Развијање услуга социјалне заштите и обезбеђивање доступности услуга социјалне заштите женама из посебно осетљивих група

Активност 3.1.1.1. Анализа потреба за развојем нових услуга социјалне заштите посебно оних намењених женама из посебно осетљивих група, са фокусом на жене старије од 65 година на руралном подручју

Активност 3.1.1.2. Успостављање недостајућих услуга социјалне заштите у надлежности ЈЛС

Посебан циљ 3.2. Равноправан приступ жена и мушкараца здравственим услугама, посебно жена из осетљивих група

Мера 3.2.1. Организација лекарских превентивних и специјалистичких прегледа жена без обзира на здравствено осигурање

Активност 3.2.1.1. Реализација лекарских превентивних и специјалистичких прегледа жена без обзира на здравствено осигурање, посебно жена из руралног подручја и Ромкиња

Активност 3.2.1.2. Унапређење репродуктивног здравља кроз едукације и кампању о важности репродуктивног здравља

Посебан циљ 3.3. Повећана сигурност/безбедност жена од родно заснованог насиља у породици и у партнерским односима

Мера 3.3.1. Подизање капацитета институција надлежних за сузбијање насиља над женама и развој програма подршке жртвама кроз мулти секторски приступ

Активност 3.3.1.1. Организовање обука и подизање нивоа знања запослених о заштити жртва насиља у институцијама надлежним за сузбијање насиља

Активност 3.3.1.2. Наставак и даље подизање свести кроз кампање о неопходности превенције и заштите од свих видова насиља, као и сузбијање насиља

7. АРАНЖМАНИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЛАП

Одговорне институције

Комисија за родну равноправност је у Новој Вароши одговорна за остваривање, примену и заштиту људских права на основу принципа равноправности и недискриминације и за вођење политике једнаких могућности.

Имајући у виду да овај ЛАП обухвата више области јавног живота, реализација циљева и мера, захтева међу-секторски и координисани приступ свих одговорних институција. Њихово деловање и активности координисаће Комисија за родну равноправност (локални механизми).

С обзиром на то да се политика једнаких могућности и родне равноправности може успешно водити само уз партнерство свих сектора друштва – органа јавне власти, пословног сектора и цивилног сектора, неопходно је да се у процес примене ЛАП укључе сви релевантни актери, нарочито цивилни сектор.

Координација, праћење и извештавање

Комисија за родну равноправност је одговорна за праћење успешности примене овог ЛАП.

Кључни партнери у примени Локалног акционог плана за родну равноправност поред Комисије за родну равноправност, органа и служби ЈЛС и надлежна филијала Националне службе за запошљавања су женска и друга удружења у оквиру цивилног сектора, Центар за социјални рад, Група за заштиту од насиља у породици, омбудсман, образовне институције, укључујући установе предшколског образовања и васпитања, полиција и тужилаштва и Сталне конференција градова и општина.

Комисија за родну равноправност ће успоставити механизам континуираног прикупљања појединачних извештаја свих одговорних органа институција и организација за примену ЛАП за родну равноправност.

Комисија за родну равноправност ће припремати годишње извештаје са оценом успешности примене ЛАП и достављати Скупштини општине до 31. марта текуће године за претходну календарску годину.

Ради мерења ефеката примене ЛАП урадиће се евалуација након две године примене ЛАП а на крају периода за који је ЛАП сачињен биће спроведена прва независна, спољна евалуација реализације Акционог плана, чији резултати ће представљати основ за израду и усвајање Акционог плана за наредни период.

8. ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА РОДНУ РАВНОПРАВНОСТ ОПШТИНЕ НОВА
ВАРОШ

Системско увођење родне перспективе у доношење, спровођење и праћење јавних политика			
Национална стратегија за родну равноправност			
Општи циљ 1.	Плански документ из ког је циљ преузет	Почетна вредност	Циљна вредност
Показатељи ефеката	Национална стратегија за родну равноправност	Развијени механизми за родну равноправност а родна равноправност је део јавних политика, програма и буџета.	Извештај о евалуацији ЛАП
Ефикасност институционалних механизма за родну равноправност и успостављен систем и процедуре за увођење родне перспективе у локалне политике, доношење буџета и остале активности локалне самоуправе.	2013. године успостављен је локални механизам за родну равноправност. Нова Варош је током марта 2021. реконституисала Комисију за родну равноправност. Европска повеља о родној равноправности на локалном нивоу је усвојена пре неколико година. Родно одговорно буџетирање је укључено у буџетски процес, али и даље је потребно унапређење у овој области. Женска одборничка мрежа је фази формирања. Тело за родно одговорно буџетирање није успостављено		

Посебни циљ 1.1.	Даље оснаживање институционалних механизма за родну равноправност на нивоу локалне самоуправе		
	Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност
Активности и ефикасност институционалних механизма за родну равноправност у ЈЛС	Формирана је Комисија за родну равноправност. Женска одборничка мрежа је фази формирања. Тело за родно одговорно буџетирање није успостављено	Институционални механизми за родну равноправност ефикасно делују на свим нивоима на основу јасно дефинисаних надлежности уз обезбеђену буџетску, материјалну и кадровску подршку.	Извештаји о евалуацији ЛАП и буџета ЈЛС
Мера 1.1.1.	Унапређење рада тела за родну равноправност на локалном нивоу		
	Показатељи резултата	Почетна вредност	Циљна вредност
Активност успостављених механизма за родну равноправност на локалном нивоу	Нема података о активностима успостављених механизма за родну равноправност на локалном нивоу	Институционални механизми за родну равноправност ефикасно делују на свим нивоима.	Извештај о евалуацији ЛАП и буџет ЈЛС
Активност 1.1.1.1.	Подршка сталном скупштинском телу за родну равноправност - Комисији за родну равноправност		

Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Скупштинско тело за родну равноправност активно у реализацији ЛАП за родну равноправност на локалном нивоу	Скупштина општине Комисија за родну равноправност	Буџет ЈЛС	2021-2024
Активност 1.1.1.2.	Успостављање тела за родно одговорно буџетирање		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Донете одговарајуће одлуке о успостављању тела за родно одговорно буџетирање	Скупштина општине Комисија за родну равноправност Женска одборничка мрежа СКГО	Буџет ЈЛС Донаторска средства	2021-2022
Активност 1.1.1.3.	Унапређење рада женске одборничке мреже		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Донете одговарајуће одлуке о формирању Женске одборничке мреже Активности Женске одборничке мрежа	Скупштина општине Комисија за родну равноправност Женска одборничка мрежа	Буџет ЈЛС	2021-2022
Активност 1.1.1.4.	Примена одговарајућих алата и процедура и програма обуке за увођење родне перспективе у локалне јавне политике, програме и доношење буџета ЈЛС		

Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Родна анализа буџета ЈЛС и јавних политика	Скупштина општине Комисија за родну равнопоставност Женска одборничка мрежа Тело за родно одговорно буџетирање СКГО	Буџет ЈЛС Донаторска средства	2021-2022
Посебан циљ 1.2. Уведени родно осетљив језика и родно осетљива статистика и евиденција у документима ЈЛС			
Показатељи исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Родно осетљив језик у документима ЈЛС и родно разврстани статистички и други подаци	Није увек употребљаван родно осетљив језик у документима ЈЛС и нису систематски прикупљани и анализирани родно разврстани подаци	ЈЛС прикупља и евидентира родно разврстане податке и у свим документима користи родно осетљив језик	Извештај о евалуацији ЛАП
Мера 1.2.1.	Увођење механизма за прикупљање, праћење и анализу родно осетљивих података на локалном нивоу и увођење родно осетљивог језика		
Показатељи резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Употреба родно осетљивог језика и родно осетљиве статистике у извештавању свих институција на локалном нивоу	Родно осетљив језик и прикупљање и евидентирање родно разврстаних података се спорадично примењују	Родно осетљив језик и прикупљање и евидентирање родно разврстаних података се спорадично примењују	Извештај о евалуацији ЛАП

Успостављање методологије прикупљања, праћења и анализе родно осетљивих података и примене родно осетљивог језика			
Активност 1.2.2.1.	Показатељи резултата	Носиоци	Период спровођења
	Обавезна упутства за примену родно осетљивог језика и родно осетљиво вођење и анализу података написана и достављена кључним партнерима на локалном нивоу	Комисија за родну равноправност и надлежне службе ЈЛС	Буџет ЈЛС 2021-2024
Активност 1.2.1.2.		Оснаживање кључних локалних актера за примену родно осетљивог језика и родно осетљиво прикупљање података	
Показатељи резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Број организованих тематских састанака и промотивних активности за примену родно осетљивог језика и родно осетљиво вођење и анализу података	Комисија за родну равноправност Организације цивилног друштва	Буџет ЈЛС Донаторска средства	2021-2024
Општи циљ 2.	Повећана равноправност жена и мушкараца применом политика и мера једнаких могућности		
Национална стратегија за родну равноправност			
Показатељи ефекта	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде

<p>Напредак у области родне равноправности у доменима јавног и политичког живота и положаја жена на тржишту рада</p>	<p>У свим доменима присутна је неравноправност и потреба за унапређењем положаја жена</p>	<p>Жене и мушкарци равноправно одлучују у јавном и политичком животу</p> <p>Напредак у области родне равноправности у домену рада</p>	<p>Извештај о евалуацији ЛАП</p>
<p>Посебан циљ 2.1.</p>			
<p>Показатељи исхода</p>	<p>Почетна вредност</p>	<p>Циљна вредност</p>	<p>Извор потврде</p>
<p>Процентуално учешће жена у саставу извршне власти у ЈЛС</p>	<p>На местима председника и заменика председника Општине Нова Варош су мушкарци. У Општинском већу од осам чланова једна је жена што представља удео од 12,50%.</p> <p>Председник и заменик председника скупштине су мушкарци, жена је на позицији секретара, док је у парламенту од укупног броја одборника 22,86% жена.</p> <p>У саветима месних заједница нема жена.</p> <p>Општина Нова Варош је једна од ретких у којима су од 14 директорских места, жене руководеће на 9 позиција.</p>	<p>Жене и мушкарци равноправно учествују у одлучивању у јавном и политичком животу</p>	<p>Родно структурирана званична листа састава органа извршне власти</p>

Мера 2.1.1.1.	Јачање женске одборничке мреже и њеног утицаја на питања значајна за родну равноправност и равноправну заступљеност жена и мушкараца у представничким телима, извршним органима и на руководећим местима				
Показатељи резултат	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде		
Дефинисане интерне процедуре обавезних консултација женске одборничке мреже о питањима значајним за родну равноправност и равноправну заступљеност жена и мушкараца у представничким телима, извршним органима и на руководећим местима	Нису дефинисане интерне процедуре	Женска одборничка мрежа има утицаја у доношењу свих одлука значајних за родну равноправност, обезбеђено равноправно учешће жена у представничким телима, извршним органима и на руководећим местима	Извештај о евалуацији ЛАП		
Активност 2.1.1.1.1.	Припрема и усвајање интерних процедура обавезних консултација женске одборничке мреже о питањима значајним за родну равноправност				
Показатељ	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења		
Дефинисане и усвојене интерне процедуре обавезних консултација женске одборничке мреже о питањима значајним за родну равноправност	Скупштина општине Комисија за родну равноправност Женска одборничка група	Буџет ЈЛС Донаторска средства	2021-2023		
Активност 2.1.1.1.2.	Спровођење едукација за унапређење родне равноправности и увођење стандарда једнаких могућности мушкараца и жена у јавном и политичком животу и релевантним телима				

Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Број организованих обука и број учесника	Комисија за родну равноправност Женска одборничка група Организације цивилног друштва	Буџет ЈЛС Донаторска средства	2021-2023
Посебни циљ 2.2.	Побољшан економски положај жена на тржишту рада/у предузетништву		
Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Удео жена у укупном броју незапослених и број програма намењених запошљавању и економском оснаживању жена	Укупан број незапослених лица у Новој Вароши у 2020. години је био 1.469 лица, 53% од тог броја су жене. Од 2019. године се реализују донаторски пројекти којима се жене из руралних подручја економски оснажују.	Смањен удео жена у укупном броју незапослених и повећан број програма намењених запошљавању и економском оснаживању жена	Релевантни статистички подаци и Извештај о евалуацији ЛАП
Посебан циљ 2.1.	Унапређење компетенција (образовних) рањивих група жена за остварење већег приступа раду и развој женског предузетништва		
Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Број програма намењених подизању компетенција и запошљавању жена,	У укупном броју незапослених лица више од половине чине жене. Жене	Смањен удео жена у укупном броју незапослених и повећан	Релевантни статистички подаци и

<p>посебно жена из угрожених група и број програма подршке женском предузетништву</p>	<p>из осетљивих група посебно су изложене проблему незапослености. Женском предузетништву се не поклања довољна пажња иако је општина Нова Варош једна од ретких која је још од 2015.године успоставила програм мера економског развоја за омладинско и женско предузетништво</p>	<p>број програма намењених запошљавању и економском оснаживању жена.</p>	<p>Извештај о евалуацији ЛАП</p>
<p>Мера 2.1.1.</p>	<p>Планирање мера подршке и подстицаја запошљавања жена предузетница и посебно жена из угрожених група и из руралних средина</p>		
<p>Показатељ резултата</p>	<p>Почетна вредност</p>	<p>Циљна вредност</p>	<p>Извор потврде</p>
<p>Број програма намењених запошљавању и економском оснаживању жена предузетница, посебно жена из угрожених група и из руралних средина</p>	<p>Број регистрованих незапослених жена виши од регистрованих незапослених мушкараца</p>	<p>Економско оснаживање жена приоритет у програмима запошљавања подржаних од стране локалне самоуправе</p>	<p>Извештај о евалуацији ЛАП</p>
<p>Активност 2.1.1.1.</p>	<p>Реализација програма и мера подршке запошљавању жена и посебно оснаживање жена из угрожених група да покрену посао</p>		
<p>Показатељ резултата</p>	<p>Носиоци</p>	<p>Потребна средства и извор финансирања</p>	<p>Период спровођења</p>

Број креираних програма за економско оснаживање жена, посебно жена из угрожених група	ЈЛС Комисија за родну равноправност Национална служба запошљавања Локални савет за запошљавање Организације цивилног друштва	Буџет ЈЛС, Донаторска средства	2021-2023
Активност 2.1.1.2.	Обезбедити подршку развоју стручних компетенција жена на руралном подручју у агробизнису укључујући и дигитално описмењавање		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Број жена обухваћених програмима развоја компетенција, посебно жена на руралном подручју у агробизнису	ЈЛС Комисија за родну равноправност Национална служба запошљавања Локални савет за запошљавање Организације цивилног друштва	Буџет ЈЛС, Донаторска средства	2021-2023
Општи циљ 3.			
Унапређен положај жена из посебно рањивих група кроз већу доступност услуга здравствене и социјалне заштите и заштите од свих видова насиља			
Плански документ из кој је циљ преузет	Национална стратегија за родну равноправност		
Показатељ ефекта	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Доступност услуга социјалне и здравствене заштите женама из посебно	Током 2018. године, обезбеђивале су се услуге помоћ у кући за старе и саветовалиште. Средства су		Извештај о евалуацији ЛАП

<p>осетљивих група и развијеност система заштите од насиља</p>	<p>обезбеђена искључиво кроз наменски трансфер. Укупни расходи за материјалну подршку у надлежности ЈЛС у општини Нова Варош у 2018. години износили су приближно 7,4 милиона РСД, односно 1,1% укупног буџета, што је ниско у односу на друге ЈЛС у Србији.</p> <p>Број пријављених случајева насиља у 2019. години је укупно 78 а у 2020 години укупно је регистрована 51 пријава за насиље.</p> <p>Општина Нова Варош је за здравство издвојила 5,3 милиона РСД 2019. године што је 0,7% од укупног буџета ЈЛС. Капацитети здравствене заштите исказани преко броја лекара у примарној здравственој заштити на 1000 становника су изнад просека Србије, највише у области здравствене заштите деце, затим у области здравствене заштите жена</p>	<p>Услуге социјалне и здравствене заштите Доступне женама из осетљивих група .</p> <p>Систем заштите жена од насиља ефикасан</p>	
<p>Развијање и доступност програма и услуга социјалне заштите из надлежности ЈЛС</p>			
<p>Посебан циљ 3.1.</p>			
<p>Показатељ ефекта</p>	<p>Почетна вредност</p>	<p>Циљна вредност</p>	<p>Извор потврде</p>

Доступност услуга социјалне заштите женама из угрожених група	Доступност услуга социјалне заштите женама из посебно осетљивих група није довољна. Пружају се услуге Помоћ у кући и Саветовалиште	Женама из осетљивих група приоритетно доступни програм и успостављени програми и услуге социјалне заштите	Извештај о евалуацији ЛАП и Центра за социјални рад
Мера 3.1.1.1.	Развијање услуга социјалне заштите и обезбеђивање доступности услуга социјалне заштите женама из посебно осетљивих група		
Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Утврђене потребе за развојем и развијене нове услуге социјалне заштите посебно оне намењене женама из посебно осетљивих група	Није извршена анализа потреба за услугама па ни из перспективе потреба жена из посебно осетљивих група	Развијене и доступне услуге социјалне заштите женама из посебно осетљивих група	Извештај о евалуацији ЛАП
Активност 3.1.1.1.	Анализа потреба за развојем нових услуга социјалне заштите, посебно оних намењених женама из посебно осетљивих група, са фокусом на жене старије од 65 година на руралном подручју		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Анализа потреба за услугама социјалне заштите доступна Комисији за родну равноправност и доносиоцима одлука о успостављању услуга социјалне заштите у заједници	Комисија за родну равноправност Центар за социјални рад Одељење друштвених делатности ЈЛС	Буџет ЈЛС	2021 -2022
Активност 3.1.1.2.	Успостављање недостајућих услуга социјалне заштите у надлежности ЈЛС		

Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Број и врста успостављених услуга	Комисија за родну равноправност Центар за социјални рад Одељење друштвених делатности ЈЛС Организације цивилног друштва	Буџет ЈЛС Буџет РС Донаторска средства	2022-2024
Посебан циљ 3.2.	Равноправан приступ жена и мушкараца здравственим услугама, посебно жена из осетљивих група		
Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Равноправан приступ жена и мушкараца здравственим услугама	Капацитети здравствене заштите исказани преко броја лекара у примарној здравственој заштити на 1000 становника су у општини Нова Варош у области здравствене заштите жена су изнад просека Србије	Унапређен приступ здравственој заштити жена, посебно жена из угрожених група	Извештај Дома здравља Извештај о евалуацији ЛАП
Мера 3.2. 1.	Реализација лекарских превентивних и специјалистичких прегледа жена без обзира на здравствено осигурање, посебно жена из руралног подручја и Ромкиња		
Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Број лекарских специјалистичких прегледа посебно жена без	У Дому здравља Нова Варош урађено је укупно 1119	Доступни превентивни лекарски и	Извештај Дома здравља

здравственог осигурања, жена из руралног подручја и Ромкиња	превентивних прегледа жена у 2019. и 2020. години	специјалистички прегледи женама без обзира на здравствено осигурање	Извештај о реализацији ЛАП
Активност 3.2.1.1.	Реализација лекарских превентивних и специјалистичких прегледа жена без обзира на здравствено осигурање		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Број жена, посебно жена из угрожених група, обухваћених лекарским специјалистичким прегледима	Комисија за родну равноправност Дом здравља Савет за здравље	Буџет ЈЛС, Буџет РС, Донаторска средства	2021-2025
Активност 3.2.1.2.	Унапређење репродуктивног здравља кроз едукације и кампању о важности репродуктивног здравља		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Број организованих кампања и број жена којима су кампање биле доступне	Дом здравља Комисија за родну равноправност Организације цивилног друштва Савет за здравље	Буџет ЈЛС, Донаторска средства	2021-2025
Посебан циљ 3.3.	Повећана сигурност/безбедност жена од родно заснованог насиља у породици и у партнерским односима		

Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Ефикасност и благовременост у поступању надлежних институција	Број пријављених случајева насиља у 2019. години је 78 а у 2020 години укупно је регистрована 51 пријава за насиље	Заштита од насиља доступна свим жртвама, благовремена и ефикасна	Извештај центра за социјални рад, полицијска и судска евиденција
Мера 3.3.1.	Подизање капацитета институција надлежних за сузбијање насиља над женама и развој програма подршке жртвама кроз мулти секторски приступ		
Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Ефикасност и благовременост у поступању надлежних институција и број програма подршке жртвама	Нема систематизованих и јавно доступних података о капацитетима, обукама и ефикасности институција за сузбијање насиља над женама	Институције надлежне за сузбијање насиља над женама ефикасније у спречавању и процесирању насиља	Извештај центра за социјални рад, полицијска и судска евиденција, Извештаји Групе за спречавање насиља у породици
Активност 3.3.1.1.	Организовање обука и подизање нивоа знања запослених о заштити жртва насиља у институцијама надлежним за сузбијање насиља		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Институције надлежне за сузбијање насиља над женама организовале професионално усавршавање својих кадрова у области заштите жена од насиља	Судови, полиција, Центар за социјални рад, Дом здравља, организације цивилног сектора	Буџет ЈЛС Буџет РС Донаторска средства	2021-2023

Наставак и даље подизање свести кроз кампање о неопходности превенције и заштите од свих видова насиља, као и сузбијање насиља			
Активност 3.3.1.2.	Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања
	Број активности у кампањама против свих видова насиља	Комисија за родну равноправност Центар за социјални рад Организације цивилног друштва	Буџет ЈЛС Буџет РС Донаторска средства
			Период спровођења 2021-2024

